

KELEIVIS

THE TRAVELER — — — — — LITHUANIAN WEEKLY

KELEIVIS
Prenumerata - Subscription
Amerikoje ir užsieniuose
metams — 1 year \$7.00
pusė metų — 6 months .. \$4.00

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

KELEIVIS
Lithuanian Weekly
(Except for 2 weeks in August)
Published in So. Boston, Mass.
Since February 9, 1906

KELEIVIS
636 East Broadway
South Boston, Mass. 02127

NR. 10

"Keleivis" telefonas AN 8-3071

SO. BOSTON, MASS., 1975 METŲ KOVO MARCH 11

Second-class postage paid at Boston, Massachusetts

Atskiro numerio kaina 20 centų

71-MIEJĖ METAI

Kieti M. Rostropovičiaus kaltinimai sovietų režimui

Šis pasaulinio garso čelistas, pasitraukęs iš Sovietų Sąjungos, savo straipsnyje gyvais pavyzdžiais liudija talentingam menininkui nepakeliamą sovietinio režimo moralinį terorą. Tai mums primena ir lietuvių kūrėjų sunkią dalį, bei Jurašų šeimos emigracijos priežastis.

Fastaruojų metu iš Sovietų Sąjungos išvyko bene geriausias šių dienų pasaulyje čelistas Mstislavas Rostropovičius. Jis su savo žmona soliste Galina Višnevskaja gavo leidimą pabuvoti Vakaruose dvejus metus, bet juodu ir po termino nesirengia Sovietijon grįžti. Dėl to net žymus disidentas profesorius Safarevičius bandė jį pakaltinti, kad apleidžias kovos pozicijas, traukdamasis iš savo krašto.

I tą pakaltinimą M. Rostropovičius dabar Novoje Ruskoje Slovo atsakė ilgą straipsnį, kuriame jis aiškina, kas jį privertė pasitraukti iš tėvynės. Tai ne tik atsakymas, bet ir kietas smūgis, demaskuojantis sovietinį režimą. Šis Rostropovičiaus žodis susilaukė gyvo atgarsio Vakarų spaudoje, be to, jis dar labiau pagrindžia ir mūsų menininkų Jono ir Aušros Jurašų pasitraukimą iš Lietuvos.

Kuo gi jis nusikaltęs Sovietų Sąjungai, kad ten buvo sudarytos jam, kaip menininkui, nepakeliamos gyvenimo sąlygos? Nagi štai tie jo "nusikaltimai", kuriuos jis išskaičiuoja jau savo straipsnio pradžioje:

"Būdamas muzikantas, aš niekada nebuvau joks politikas, aš gyvenau, kaip man liepė sąžinė ir širdis; nepasirašinėčiau nė vieno oficialių organų iš anksto parašytų raštų — ar tai būtų prieš "Izraelio agresorius", ar prieš Pasternaką arba Sacharovą; nedalyvavau oficialiai organizuojamose vaizdo kompozitoriams, rašytojams, dailininkams, mokslininkams smerkti ir, kaip žinoma, daviau prieglaudą savo draugui A. Solženicynui savo vasarinėje, kurioje jis praleido 4 žiemos. Tai visi mano "nusikaltimai", kurių rezultatas ir yra mano ir šeimos ilgam laikui Rusijos apleidimas".

Kaip jis galėjęs gyventi tėvynėje, jeigu jam ten buvo atimta galimybė pasireikšti? Ką reikią daryti, sako Rostropovičius, jei muziko atlikėjo menas kartu su tuo menininku sensta ir miršta, o jo net į plokšteles įrašyti valdžia neleidžia? "Jei įrašas kažkieno įskaymu sustabdomas stačiai prieš šis žodžio arba vis faktiškai išveja iš studijos, kaip tai buvo mano žmonai, daryti operos "Toska" įrašus, man diriguojant Bolšoj te-

atro orkestrui?" rašo Rostropovičius.

Kai jo žmona G. Višnevskaja įvykmaus dirigento H. Karajano buvo pakviesta į Vieną įrašyti plokšteles operos "Boriso Godunovo", tai sovietinė valdžia, dainininkės nepainformavusi, atsakė, kad ji Marinos Mnišek partijos negalinti dainuoti, nes ta partija esanti ne jos balsui...

"Man įdomu," sako Rostropovičius, "kaip pasielgtų Leontina Price, jeigu JAV valst. departamentas, jai nieko nesakydamas, uždraustų plokšteles gaminančiai firmai įreikduoti "Karmen" dėl to, kad, jo nuomone, dainininkės balsas nepakankamai žemas?"

Sovietinės valdžios įstaijos jam pasakydavo, kur jis galys važiuoti ir kur ne, ką groti ir ko ne, 1974 m. neleidė jo į Paryžių groti Beethoveno trio su Jahudi Menuchinu ir Wilhelmu Kampfu, valdžia oficialiai telegrama pranešdama Menuchinui, kad jis sergas, nors buvęs visiškai sveikas ir apie tokį pranešimą pats nieko nežinojė.

M. Rostropovičius savo straipsnyje išskaičiuoja ilgą eilę darbų, kuriuos jis per 25 metus atliko Sovietų Sąjungai, ir kone tokį pat ilgą sąrašą geriausių su manymų, kuriuos vykdyti jam sovietinis režimas uždraudė. Tarp jų buvo uždraustas ir Vilniuje jo naujas "Kinigaikščio Igorio" operos pastatymas...

Lygiai taip pat Sovietų Sąjungos režimo buvo žlugdoma ir jo žmona. Daug kartu jiems būdavo pasakoma, kad patys muzikiniai kolektyvai su jais bendradarbiauti nenorį, kai iš tikrųjų buvę visai priešingai. Tokios padėties akivaizdoje Rostropovičius sako:

"Fiziškai galima beveik viską atlaikyti. Mes pergyvenome kartu su mūsų tauta visus sunkumus, badą ir karą, kaip asmens ir muziko, sunaikinti. Jie visa tai daro, norėdami įrodyti, kad ir talentingą žmogų galima sunaikinti, jeigu jis nėra paklusnus, ir jį jo vietą patastyti vergiškai paklusnų vyriausybei ir einanti užrištomis akimis siaura, dažnai kvaila, oficialiai nurodoma linija".

Šis Mstislavo Rostropovičiaus laiškas taip pat yra ir okupuotos Lietuvos talentingųjų menininkų siaubingos dalios veidrodys.

Spaudos konferencijos dalyviai, vasario 28 d. su širinkę į Altos būstinę Chicagoje išklausti pranešimo apie pabaltiečių delegacijos priėmimą pas prezidentą G. Fordą. Sėdi iš kairės į dešinę: J. Breivė, inž. E. Bartkus, kun. J. Prunskis, gen. kons. J. Daužvardienė, Altos pirm. dr. K. Bobelis, D. Bobelienė, Altos vicepirm. dr. K. Sidlauskas ir T. Blinstrubas, Altos sekr. kun. A. Stašys. Stovi iš kairės į dešinę: kun. A. Trakis, Bal. Brazdžio nis, (už jo) J. Skorubskas, A. Žiedas, V. Motušis, J. Kapačinskas, A. Regis, M. Valiukėnas, dr. V. Šimaitis, E. Smilgys, I. Blinstrubienė, J. Mackevičius, K. Brazdžionytė, J. Belūnas, P. Stravinskis, M. Gudelis ir V. Šimkus.

Nuotrauka Vl. Noreikos

Aliaskoje kloja naftos vamzdžius

Net 6 metus užsitęsęs ginčas dėl Aliaskos šiaurėje naftos šaltinių eksploatacijos pagaliau baigėsi, ir 10,000 darbininkų pradėjo klojti vamzdžius nuo naftos šaltinių į Valdez uostą. Tas atstumas yra 789 mylios.

Darbai numatomi baigti per 30 mėnesių. Pradžioje į didžiulius tankus Valdez uoste kasdien tekės 600,000 statinių naftos, o vėliau net dvigubai daugiau.

Spėjama, kad Aliaskos šaltiniuose yra 9.6 biliono statinių naftos.

WATERBURY, CONN.

Motery klubas kovo 15 d. rengia Antaninos ir Motiejus Colney (Aukštikalnių) minėjimą. 5 val. bus pamaldos lietuvių bažnyčioje, o 6 val. — Vyčių klube (85 Green St.) susirinkimas, kuriame kalbės Martynas Kleinaitis. Vėliau bus vaišės.

Prie įėjimo bus renkamos aukos J. Adomaičio vedamai radijo valandėlei.

Visi kviečiami dalyvauti ir paremti radiją, kurį įsteigė velionis Colney.

Mano planų, nesistengtu manęs, kaip asmens ir muziko, sunaikinti. Jie visa tai daro, norėdami įrodyti, kad ir talentingą žmogų galima sunaikinti, jeigu jis nėra paklusnus, ir jį jo vietą patastyti vergiškai paklusnų vyriausybei ir einanti užrištomis akimis siaura, dažnai kvaila, oficialiai nurodoma linija".

Šis Mstislavo Rostropovičiaus laiškas taip pat yra ir okupuotos Lietuvos talentingųjų menininkų siaubingos dalios veidrodys.

Radio Liberty veikia Lietuvis filmuoja

Radio Liberty pradėjo lietuvių kalba transliacijas nuo sausio mėnesio, duodamas jas kartą per savaitę, o nuo kovo 2 d. lietuviška programa duodama kasdien.

Dabartiniu metu Radio Liberty transliuoja 18 kalbų. Nuo liepos mėnesio bus transliuojama dar latviška ir estiška programa.

Lietuvišką programą vedėjas yra Juozas Laučka. Jam talkininkauja sociologas dr. Kęstutis Čeginskas, Lietuvos radijone dirbęs Abromas Levinas ir Aleksandras Katsas. Neseniai iš Lietuvos pasitraukęs jaunasis žurnalistas.

DALIOS JUKNEVIČIŪTĖS PLOKŠTELIŲ FONDAS

Chicago Margutyje yra likę įrašyti į magnetofono juostas daug gerų neseniai mirusių aktorės ir režisierės Dalios Juknevičiūtės-Simoliūnienės įkalbėjimų — mūsų poezijos ir prozos kūriniai. Iš tos medžiagos norima išleisti plokštelių velionės atminimui įamžinti.

Visuomenė yra labai prašoma šį sumanymą paremti savo aukomis. Aukos siųsti Chicago Margučio radijo adresu:

Dalia Juknevičiūtės Fund, Margutis, 2422 West 67 St., Chicago, Ill. 60629.

Balandžio 22 d. New Yorko teatre baletas ir operos gastroles, kurios tęsis iki gegužės 24 d.

JAV senatas 73 balsais prieš 21 nutarė suvaržyti filibusterius, kitaip tariant, plepius senatorius, kurie gali kalbėti ilgas valandas, trukdydami įstatymo priėmimą.

JAV ir Sovietų Sąjoga gamina bendromis jėgomis muzikinį filmą "The Blue Bird" pagal belgų rašytojo Maurice Maeterlicko to paties vardo veikalą. Filmas atsies tarp 6 ir 10 mil. dolerių.

Iš amerikiečių jame vaidina tokios žvaigždės kaip Elizabeth Taylor, Jane Fonda, Ave Gardner, o sovietų — balerinos Pliseckaja, Nađeža Pavlova, Aleksander Godunov, Oleg Popov.

Tą filmą filmuoja rašytojo Augustino Gričiaus sūnus Jonas Gričius.

Įdomu pastebėti, kad Elizabeth Taylor į Leningradą atvyko su savo sekretore, savo plauku šukuotoja, meilužiu Wynbergu, dviem šunimis ir kate.

Ginčai Italijos

komunistų tarpe

Italijos komunistų partijos centro komiteto narys Lajolo rašo, kad buvęs partijos vadas Togliatti ne tik žinojo apie Stalino vykdomą terorą, bet ir pats padėjo Stalinui nuvalabinti kai kuriuos užsienio komunistų vadus.

Togliatti partijai vadovavo iki mirties 1964 m. Jis kurį laiką buvo Komunistų Internacionalo antrasis sekretorius.

Per vieną savaitę New Yorko telefono stotyje buvo net 3 gaisrai. Dėl to kurį laiką neveikė apie 170.000 telefonų. Gaisrų priežastis aiškinama. Spėjama, kad tai gali būti specialūs padėgimai, sabotazo veiksmai.

Šią savaitę visos General Motors automobilių dirbtuvės vėl pradėjo dirbti.

Kissingeris vėl keliauja nuo Ainošiaus prie Kaipošiaus

Dar vis neaišku, ar jo tarpininkavimas Izraelio ir arabų kivirče duos kokių nors teigiamų rezultatų, nes arabai gana vieningai laikosi savo principų.

Kambodiją jau baigia smaugti

Komunistai vis kiekiau ir mažėjančiu ratu supa Kambodijos sostinę Phnom Penh, atkirtę susisiekimą ne tik sausumos keliais ir upėmis, bet apšaudydami ir aerodromą ir patį miesto centrą.

Mieste daug žuvusiųjų, trūksta maisto, o kariuomenėi amunicijos. Užsieniečiai skubiai bėga iš sostinės.

JAV kongresas jau nebepatiki karinės pagalbos ir žada tik maisto badaujantiems gyventojams.

Blogėja ir Pietų Vietnamo padėtis, kurį JAV taip pat rengiasi "nurašyti"...

Iranas JAV-se pirks už \$15 bilionų

JAV su Iranu pasirašė didžiausią prekybinę sutartį — net \$15 bilijonų sumos. Amerika parduos 8 atominis reaktorius po \$800 mil. ir kitų prekių. Sutartis bus įvykdyta per 5 metus. Į tą sumą neįeina naftos prekyba.

Kaliniamis moka bedarbio pašalpą

Trys Bostono apylinkės kalėjimų kaliniai, dirbę miškų darbus, dėl jų sumažėjimo buvo atleisti. Jiems pripažino teisę gauti bedarbio pašalpą. Tos pašalpos atsiimti kaliniai bus atlydėti sargybinių.

Kadangi JAV kaliniai modernesniuose kalėjimuose turi radiją, televiziją ir dar neblogą maistą, tai gal dėl to ir kalėjimai perpildyti, nes ta prieglauda nusikaltėlius mažai tegąsdina.

Neseniai spaudoje vienas "idealistas" kėlė mintį, kad reikėtų kalėjimus visai panaikinti, nes, visuomenėje gyvedami, ir žmogžudžiai greičiau "persiauklėja"...

Mažina naftos kainas

Dėl nepaprastai padidintų kainų gerokai sumažėjo naftos pareikalavimas. Tai pajutusias, kai kurios naftą eksportuojančios valstybės jau sumažino naftos kainą, pav., Algerija — 21 centu už statinę. Laukiama, kad ją paseks Libija ir Nigerija.

Dr. H. Kissingerio išvyka į Viduriniųjų Rytų misiją kelionę vėl kreipia į tenyksičius įvykius pasaulio dėmesį, nors iki šiol konkretesnių tos "taikos ofensyvos" rezultatų dar nematyti.

Po pirmųjų jo paskaitimų su Egipto prezidentu Sadatu išsyrškėjo, kad Izraelis būtų linkęs grąžinti Egiptui dalį Sinajaus ir net alyvos šaltinius už viešą Izraelio valstybės pripažinimą ir taktinę amunicijos. Užsieniečiai skubiai bėga iš sostinės.

Po to apsilankęs Damasko, Kissingeris išgirdo, kad Sirijos prezidentas Hafez Assad, kaip ir seniau, reikalauja, kad Izraelis be sąlygų pasitrauktų ne tik iš Sinajaus smėlynu, bet ir iš Golan aukštumos bei nuo vakarinių Jordano kranto. Be to, arabai nelinkę išduoti ir iš Izraelio išvytų palestiniečių likimo.

Po didžiausioje apsaugoje vykusio Kissingerio paskaitimų Izraelyje nebuvo išleista jokio optimiško komunikato. Galima tik spėti, kad Izraeliui labai sunku išsiskirti savo karinį laimėjimą, kuriuos dabar tenka po truputį atiduoti beveik už nieką. — gal tik tuščius arabų pažadus.

Taigi po pirmojo kelionės "nuo Ainošiaus pas Kaipošius" rato Kissingeris porai dienų išvyko į Ankarą pasiderėti su turkais dėl taikos grąžinimo Kipre, palikdamas arabams ir žydams kiek laiko atvėsti ir apsimastyti.

Atrodo, kad Kissingerio taikos misijai gerokai kenkia ir šlyti padėtis Kambodijoje ir Pietų Vietname. Kongreso priešinima is teikti tiems komunistų ryšiams kraštam kadaise žadėta pagalba smarkiai smuko Amerikos prestižą, pasitikėjimą jos vyriausybės žodžiais ir veiksmais. O jau apie kokias nors JAV karines garantijas šiandien nenorima nė kalbėti, nes, pasirodo, jos nevertos nė popierio lapo.

Šiandien Vakarų spaudoje juokauja, kad Amerika užuot siuntusi Kambodijai ir Vietnamui ginklus, žada tik daugiau ryžių ir konservų, kad vietiniai gyventojai būtų riebesnis karnis komunistams, kurie nevalakomai ateina jų papiauti...

Kūrėjo vergijos ir skausmo liudijimai

Okupuotos Lietuvos kultūros kūrėjams mes visada linkėjome ir dabar linkime geriausios sėkmės, džiaugiamės jų laimėjimais ir net tarptautiniu išgarsėjimu, nes klostosi mintys, kad tik jų kuriamos vertybės ir gali dabartinėse sąlygose kuo ilgiausiai išsaugoti mūsų tautos sielos gyvybę. Taip mes bent norėtume tikėti...

Bet, deja, čia pat prieš mūsų akis kasdien vis labiau ryškėja ir mūsų tarybinio kūrėjo tragedija, ne tik jaudinanti, bet ir temdanti kone visas anas šviesias viltis.

Kokia paguoda mūsų tautai iš vieno ar kito mūsų menininkui garsiai skardenamų aplovismentų ir valdiškos spaudos pagyrimų, jeigu jis, dar neatsikvėpęs, už tai jau turi būti diktatoriaus atkišta ranka, rimais šlovint Kremliaus mūrų plytas, Volgos vandenį, simtus tūkstančių mūsų tautiečių palaidojusią Sibiro taigą ar Tadžikijos kolchozo karvę?

Jokiame Vakarų demokratiname krašte mes nesame skaitę tokio visuotinio menininkų nusizeminimo ir nusilenkimo bet kurios valdžios biurokratijai, kokį, štai, girdime kad ir naujausiam Lietuvos kultūrininkų potery Tarybų Sąjungos komunistų partijos centro komitetui:

"Mes, Tarybų Lietuvos kultūros atstovai — rašytojai, dailininkai, kompozitoriai, teatro, kino ir kitų meno sričių veikėjai, kultūros švietimo įstaigų, spaudos darbuotojai, susirinkę į savo antrąjį suvažiavimą, siunčiame karštą sveikinimą šlovingosios Tarybų Sąjungos Komunistų partijos lenininiam Centro Komitetui ir reiškiamo gilią padėką partijai ir Tarybinei vyriausybei..." ir t.t.

"Drauge su visais Tarybų šalies darbo žmonėmis Lietuvos kultūros darbuotojai džiaugiasi ir didžiuojasi nenulstama ir vaisinga TSKP CK, jo Politinio biuro, TSKP CK Generalinio sekretoriaus draugo Leonido Brežnevo veikla..." ir t.t.

"Tegyvuoja Tarybų Sąjungos Komunistų partija — visų mūsų pergalių įkvėpėja ir organizatorė!"

Prie to prisiminkime dar gausybę pašlovinimų atskirų autorių poezijos rinkiniuose ir kitų kūrėjų darbuose. O parodykite nors vieną net ir labiausiai komunistų prakeikto "buržuazinio nacionalisto" eilėraštį, skirtą pašlovininti Hitleriui! Tokio tikriausiai nėra. Taip pat niekas iš čionykščių mūsų autorių dar neparašė odės nei demokratų ar respublikonų partijoms, nei prezidentams Trumanui, Kennedžiui, Johnsonui, Nixonui ar Fordui, nors gal būtų mums daugiau pagrindo jiems dėkoti, negu tenykščiams kūrėjams liaupsinti Staliną, Chruščiovą ar Brežnevą.

Tą graudžią Lietuvos kultūrininkų padėtį, tą prievartinį skelti liežuviu dainavimą, tą pusę lūpų menininko kalbėjimą ir net baimę paties savęs — šiandien vaizdingiausiai mums atskleidžia režimo priversti iš Lietuvos pasitraukti režisierius Jonas Jurašas ir jo žmona Aušra Marija Jurašienė, pati ilgus metus dirbusi Vagos leidyklos redakcijoje, sėdėdama tiesiai prieš valdžios cenzoriaus peilio ašmenis. Jos straipsnis vasario 22 dienos Draugo kultūriniam priede "Galiu tik liudyti skausmą..." mums yra tiesiog vertas išmokti atmintinai, kad dar daugiau pro savo taukais užgriuvusias akis prasimerktume.

"Mes palikome savo mažas, gal ir iš iliuzijų smėlio supiltas tvirtoves tam, kad daugiau nebeprisizengtume su savo sąsaja ir taptume pagaliau laisvi, nors formaliai išbraukti iš gyvųjų tarpo, "rašo ji su giliu liūdesiu. "Ir dabar atsidūrėme tos kultūros, — kurią, kiek leido mūsų jėgos, padėjome kurti, — paraštėje. Ir jau iš tolo, iš to balto parastės lauko žiūrime į nematomą iš paviršiaus batalijų ir iečių laužymo laiką, besitęsiantį ir šiandien ten, mūsų mažutėje žemėje. Dabar dar aiškiau galime įvertinti pastangas tų negausių dorų menininkų, kurie kuria, nesiekdami pripažinimo ir valdžios palaiminimo, balansuodami ant pavojingos "nemalonės" ribos, mūsų jau peržengtos. Ir prieš mūsų valią atmintį išskyla ciniški veidai tų, kuriems duota jėga žaloti ir smaigti mūsų meną."

Na, o kas gi tie mūsiškiai valdžios biurokratai, tie mūsų kultūrininkų prievarta šlovinamieji ir jau pašlovin tieji? To ir Aušra Jurašienė klausia ir mums atsako:

"Kas jie, tie geradariai kultūros viršininkai, kuriems su baimė ir priverstinu dėkingumu lenkiasi daugelis mūsų menininkų už teisę nors iš dalies įvykdyti savo kultūrinę misiją? Sakytum, jie ingi mūsų broliai, bet elgiasi su mumis, kaip su potencialiais nusikaltėliais. Net žadėdami už nuopelnus meduolį, kitoj rankoj jie laiko rykštę. Jie baudžia ir kartais atleidžia, bet niekada neužmiršta mūsų nuodėmių. Jie moko mus tarnauti "į dievui", ir ciesaoriui, ir jų kompetencijoje yra tas magiškas "taip reikia", kuris tramdo gyvą, prieštaraujančią mintį ir skiepija susitaikymą. Jie laimina oficialų kultūros žygį, nusiimdami nuo savęs atsakomybę už pražudytas sielas."

Ir taip režimo prievarta gimdo veidmainystę, žaloja tautos būdą ir meninį skonį, o kūrėją verčia savo tikrąsias mintis ir jausmus net neįskaitomai užsifruoti. Tad tikrai su pagrįstu skaudžiu rūpesčiu Aušra Jurašienė prabyla:

"Ką pasakys mūsų ateinančios kartos, jei per stebuklą jos dar paveldės mūsų ilgą amžių atsparumą? Ir ką po

Rašytojai ir duobkasiai

Skaitant sovietų rašytojų liūdus pergyvenimus, ypač iš Stalino laikotarpio, prisimena senovės romėnų poeto Horacijaus žodžiai: "Dailininkai ir poetai visada naudojami neribota laisve, mes tai žinome, ir mes reikalaujame tos pačios laisvės sau ir kitiems".

Gaila, kad tie Horacijaus žodžiai tinka tik Vakarų kultūros tautoms. Freda Utley knygoje "Lost Illusion", psl. 47, apie rusus taip pasisako: "Iš visų tautų rusai atrodo esą mažiausi individualistai ir labiausiai linkę vergijai bei mistiniam macochizmui".

Diderot, susipažinęs su Rusijos istorija, padarė tokią išvadą: "...Yra sunku skaityti šimtmečių barbarizmo istoriją bet kurios valstybės gyvenime".

Taip, yra sunku, bet vistiek yra žmonių, kurie patenkinti tokiomis sąlygomis ir ten jaučiasi laimingi. Tokiu būdu mums tenka prisiminti filosofo posakį: "Nesidžiauk laime tų, kurie gyvena kvailių rojuje, nes tikrai kvailiai galvos, kad jie yra laimingi". Anot St. Mills: "Geriau būti nepatenkintu žmogumi, negu patenkintu kiaule."

Prieš šimtą metų Ivanas Turgenevas savo knygoje "Tėvai ir vaikai" Evgenijaus Bazarovo lūpomis pareiškė: "Aristokratizmas, liberalizmas, progresas, principai... Kaip daug svetimų ir nereikalingų žodžių! Rusui jų nereikia."

Komunizmas tikrai išbraukė tuos kultūringo pasaulio žodžius iš Rusijos lygumų ir žmonių širdžių. Juos pakeitė barbarizmas, cinizmas, karjerizmas ir primityviškas žiaurumas, kurį Nathalie Babel knygoje "Isaak Babel" Isaakas suglaustai piešia vos penkių puslapių vaizdelyje "Ir tuomet neliko nė vieno", vaizduodamas raudonosios kavalerijos lenkų belaisvių išžudymą 1920 m. Tai buvo pranašingas vaizdelis, nes antrojo pasaulinio karo metu toks pat laukinis rusų žiaurumas pasireiškė, sunaikinant 10,000 lenkų karininkų Katyne ir masiniais gyventojų trėmimais rusų okupuotuose kraštuose ir pačioje Rusijoje.

Šis primityvus žiaurumas, dar pagrįstas Leninu ir Stalino neva "filosofiniais" klaidėjimais, nulėmė ir nepaprastai ilgos eilės sovietinių rašytojų tragišką galą.

Kai kurie sovietų rašytojai bandė išvengti komunistinės audros pavojaus, ieškodami artimos draugystės su bolševikinės diktatūros stiprais. Osipas E. Mandeštamas jautėsi drąsus ir saugus Nikalojaus Bucharino šešėlyje, bet tai jam padėjo tik po pirmo arešto 1934 m., o antrą kartą jau pateko neišvengiamon nelaimėn, patį Buchariną likvidavus. I. E. Babelis artimai draugavo su saugumo viršininku Nikalojumi Ježovu, ypač jo žmona, kuri skundėsi, kad Ježovas tėra tik Stalino įrankis. Bet ir ta "saugi" draugystė taip pat atnešė pražūtį.

Kad būtų ši tragedija dar vaizdingesnė ir ne tuščias mūsų kalbėjimas, štai spausdiname nors ir dalinį sąrašą rusų rašytojų, kurie žuvo sovietiniame rojuje, ir sąrašą rašytojų duobkasių, kurie patys padėjo likviduoti savo brangius draugus. Abu sąrašai sudaryti daugiausia remiantis Nadeždos Mandelštam knygomis "Hope Abandoned" ir "Hope Against Hope", papildant dar kitais šaltiniais.

Štai tas iškalbingasis sąrašas nuo savųjų diktatorių rankos žuvusių rusų rašytojų:

A. J. Arosevas, Leopoldas Avenbachas, Isaakas Babelis, J. Bepalovas, Nikalojus Gumilėvas (Kolia), Wolfas Erlichas, Bruno Jasienskis, I. Katajevas, Viktoras Kinas, Davidas Charms, Nikalojus Kliujevas, Sergejus Klyčkovas (Lešenkovas), Michailas Kolcovas, Borisas Kornilovas, Grigorijus Lelevičius (L. G. Kalmanns), Benediktas Lifšicas, Solomonas Lozovskis, Ivanas Luppolis, Izašus Mandelštamas, Osipas Mandeštamas, Perets Markišius, Vsevolodas Mejerholdas, Solomonas Michaels (Vovsi), Dimitrijus Mirskis, Vladimiras Narbutas, G. N. Kifovas, Nikalojus Oleinikovas, Borisas Pilniakas (Vogan), Galina Serebrekova, Valentinas Staničius, Ticijan Tabidze, Tarasovas - Radionovas, Piotras Tretjekovas, Pavelas Vasilevas, Artemas Veselij, Aleksandras Voronskis, Vvedenskis, A. Zavijus ir kiti. Iš viso jų yra daugiau nei šeši šimtai asmenų!

(Bus daugiau)

mūsų atras istorikai, pavartę mūsų knygas, mūsų drobes ir sudėjęs standartinių projektų šūsnis? Ar išskaitys jie, neišgyvenę šių dvilypių pastangų laiko, mūsų potekstes, mūsų užsifruotas mintis ir užgniauztą saujoje skausmą?"

A. Jurašienės liudijimu, Lietuvos menininkai dar vis tikisi geresnių laikų, supranta savo tautinę misiją, kantriai neša partijos užkrautą kryžių, bet ir pati straipsnio autorė abejoja, ar pasiteisins tas visuotinis nuolankumas?

"Iš savo beteisės emigranto padėties," ji sako, "iš to balto parastės lauko, kuriame dabar esu, aš norėčiau tik priminti žmogui jo natūralią žmogišką teisę pasirinkti — priklausomybę ar vidinę laisvę, susitaikymą ar kad ir tikų išdidų protestą, kuris kartais reikalingas, kad žmogus neprarastų savo vienintelio, jėga neišplėšiamo turto — dvasinio atsparumo."

Ar Vakarai kapituliuos

Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija, kuri dar tebesitęsia Ženevoje, nieko gero nežada sovietų pavergtoms Rytų Europos tautoms. Jos iniciatoriaus — Sovietų Sąjungos — tikslas buvo užantspauduoti jos antrojo pasaulinio karo teritorinį grobį Europoje, išgaunant iš Vakarų pasaulio pasižadėjimą nepažeisti esamų Europos rubežių, t. y. užtikrinti sovietų imperijos neliečiamybę.

Iš pastaruoju metu vykusių dvišalių derybų tarp Sovietų Sąjungos ir Vakarų pasaulio valstybių atrodo, kad Kremlius daugumoje atvejų gavo sutikimą laikyti esamus rubežius nuolatiniiais. Vien tik Vokietija kovoja dėl teisės tuos rubežius keisti derybų keliu.

Ženevos derybos šiuo metu yra užkliuvusios už dvių punktų: 1) mažos pažangos Vienos konferencijoje, kur bandoma susiburti dėl karinių pajėgų sumažinimo Vid. Europoje, ir 2) dėl Sovietų Sąjungos nenoro leisti savo piliečiams laiviau keliauti į Vakarus ir leisti laisviau pasikeisti idėjomis tarp Vakarų ir Rytų.

Socialdemokratų nuomone dėl Ženevos konferencijos neseniai išdėstė Socialistų Internacionalo pirmininkas Bruno Pittermann, parašęs vedamąjį straipsnį "Socialist Affairs" žurnale. Jis sako, kad demokratinių valstybių politikai yra užinteresuoti baigti tą konferenciją net ir su baigiamuoju viršūnių suvažiavimu, bet esama kai kurių detalių, su kuriomis reikia susitvarkyti.

"Laisvas idėjų ir žmonių judėjimas" yra vienas iš tų klausimų, kuris dar turi būti išspręstas. Tas paragrafas reiškia žmonių ir nuomonių laisva judėjimą kaip valstybių viduje, taip ir per valstybių sienas. Tokia yra demokratinių kraštų atstovų pažiūra, su kuria nesutinka komunistai. Toji grupė siūlo kompromisinį pasiūlymą, kuris reikėtų esamos padėties pripažinimą, kaip patenkinamą.

"Bet sunku yra išsivaizduoti tokiu naorindu sutarimą, kuris būtų priimtas demokratinių būdų išrinktiems parlamentarams", sako Br. Pittermann ir baigdamas savo straipsnį priduria: "Tikėkimės kad Europos Saugumo ir Bendradarbiavimo konferencija nenašins kanituliatoriaus dėl laisvo žmonių ir idėjų judėjimo, kuri reikėtų taip pat ir Europos demokratijos kapituliatoriaus".

Turėkime vilčių, kad ši kartą Vakarai nenakartos Jaltos, kurios sėdina 30 metų sukaktis tvlomis praėjo vasario pradžioje.

J. V.

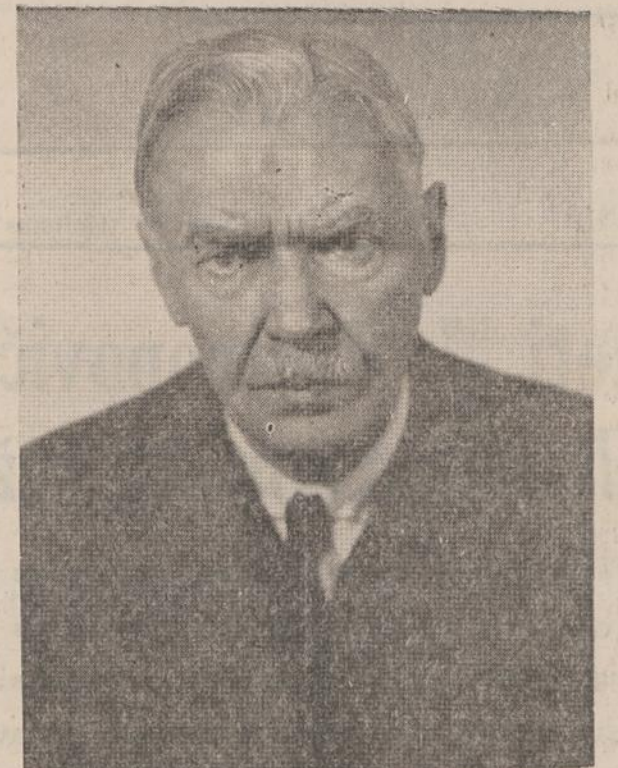
Kviečia ir S. Kudirką

Antikomunistinės Lygos Taryba nutarė šaukti tos lygos konferenciją baladžio 23-25 dienomis Sao Paulo mieste, Brazilijoje.

Kalbėtojai numatyta pakviesti atkaklu komunistų priešą kardinolą Mindzentį, kurį popiežius pašalino iš Vengrijos kataliku bažnyčios primato pareigų, mūsiškį Simą Kudirką ir kt.

Iš Keleivio 70 metų istorijos

Kai kurie buvę ir mirę bendradarbiai

Prof. dr. Steponas Kairys, gyv. New Yorke

Kipras Bielinis, gyv. New Yorke

Vladas Sirutavičius, gyv. So. Bostone

Margareta Michelsonienė, gyv. Miltone, Mass.

Ona Kubilienė, gyv. Chicagoje, Ill.

Aleksandra Jatuzienė, gyv. Connecticute

Elena Ambrozienė, gyv. Chicagoje, Ill.

PAINFORMAVO VISAS JT DELEGACIJAS

UBA-BATUNAS visiems Jungtinių Tautų Žmogaus Teisių komisijos nariams, susirinkusiems Ženevoje, išsiuntinėjo memorandumą, kuriame išdėstoma, kaip Lietuvoje yra pažeidžiamas žmogaus teisės ir vykdomas religijos persekiojimas.

Prie memorandumo pridėti Estijos pogrindžio or-

ganizacijų (Estų demokratų sąjūdžio ir Estų tautinio fronto) memorandumų JT generaliniam sekretoriui ir JT visumos susirinkimui nuorašai.

Be to, pasiūsti "The Violation of Human Rights in Soviet Occupied Lithuania" (1973 ir 1974) raportai, kuriuos tam reikalui paskyrė JAV LB valdyba.

Argi sunku būtų surasti vieną naują Keleivio prenumeratorių? O juk kiekvienas naujas prenumeratorius

Okupuotoje Lietuvoje

Rusai okupantai, šalin iš Lietuvos!

Vilniaus puošmenos

Lietuvos kūrinių sąjungų savaitraštis "Literatūra ir menas" kovo 1 d. rašo:

"Gorkio gatvėje, tarp Senojo skersgatvio ir B. Sruogos gatvės įsiterpusiame skvere, taip pat stovi pora "represiacinės" reikšmės architektūrinių objektų: viename pardavinėjamos daržovės, kitame — alus. Prie pastarojo jau nuo ryto, braidydami purvą, spiečiasi tie, kam po vakarykščios sops galva. Tokia "greitoji pagalba" ir humaniška, ir turistams pamatyti tokį būrį Vilniaus "elito" — vienas smagus.

Pamename, praėjusią vasarą Kapsuko gatvėje, kai aplinkinėse parduotuvėse užsimušdamas negalėjai rasti alaus, buvo įrengtas skubas pardavimo taškas, kone pusę šaligatvio užtvėręs alaus dėžė. Argi negaži, kada pats alus eina ieškoti ištroškusių? Tokiam tikslui negaila aukoti ir prekybos kultūrą.

Lazdyniečiai, gyvenantys šalia "Erfurto" restorano, gali nuo tamso iki tamso gėrėtis prieš jų langus atsi- veriančiais dėžių kalnais, vėjo draikomais popieriais, įvairių atliekų šuonimis, kuriuos nenuslepamos į talpius uždarius konteinerius: jomis papildomas šiaip nedidelės dėžės. Apėję visą Vilnių, tokių puošmenų rastume iki soties.

Jau daug metų vilniečiai spaudoje komentuoja tokius reginius, bergždžiai stengdamiesi kažką pakeisti. Kam gi nauda iš tos kampanijos? Juk viskas priklauso nuo požiūrio: susitarkime tiesiog liautis visa tai vadinti netvarka. Užtat ir šioje skiltyje žodį puošmenos ra-

šome be kabučių", — šaiposi minėtas laikraštis.

Lenkia galvas žemiau žemės

Ką tik pasibaigę kultūros darbuotojų antrasis suvažiavimas. Tiesoje to suvažiavimo vardu paskelbtąjį pranešimą net koku skaityti — tiek tenai liaupsinama partija ir vyriausybė. Tai tikra ubagų giesmė komunistų partijos atlaiduose...

Vėl kibirai ordinu

Tiesą paskelbė šimtus žemės ūkio darbuotojų, apdovanotų įvairiais ordinais ir garbės raštais. Žinoma, tie ordinai yra ir su "retežėmis" ant kaklo...

Slapta spaustuvė greta policijos įstaigos

Pernai gruodžio 24 d. Rygos policija suėmė 9 asmenis, kurie turėjo įrengę spaustuvę greta policijos įstaigos.

Ta spaustuvė į Rygą buvusi atvežta dalimis. Joje rasta 16,000 Biblijų, 16,000 kilogr. popierio, reikalingos rinkti ir spausdinti mašinos.

Spaustuvė veikusi jau 2 metus. Ji priklausiusi slap-tai evangelikų parapijai, kuriai vadovavęs Genadi Kruskovas. Policija jau seniai jo ieškanti.

Spaustuvę tepavyko surasti tada, kai už tai buvo paskirta 50,000 rublių.

Norvegijos vyskupas Nordeval gavo žinią, kad gruodžio 28 d. Ligatnėj, 40 mylių nuo Rygos, policija surado kitą slaptą spaustuvę, kurioje spausdino religines knygas. Ten suimti 6 asmenys.

su pagrazinimais papasakodavo apie užsienio šalis, uostas. Nejaugi ir aš visa tai kada pamatysiu?

Pirmos atostogos po dviejų metų plaukiojimo. Skubu Vilniaus autobusų stotyje į autobusą Vilnius-Trakai.

— Pone, — kreipėsi į mane rusiškai čigonė, laikydama ant rankų kūdikį. — Tik dvidešimt kapeikų, nupirkti vaikui pieno, labai prašau. Aš ne už dyką, galiu išburti...

To dar betruko. Įbruku jai į rankas pusę rublio ir beveik bėgte bėgu į pasirodusį išvažiuoti autobusą.

— Neskubėkite, pone, prašau jus. Paimkite veidrodėlį... Tik apverskite...

Pastebiu, kad aplinkiniai žmonės atkreipė į mane dėmesį.

— Atsiprašau, bet aš tikrai skubu, — jaučiu, kaip rausta mano veidai.

— Pone, tik apverskite!..

Na, ir prisikabino! Atiduodu jai veidrodėlį ir įsoku į autobusą. Dar ir dabar matau tas paslaptinas juodas akis, — prie krūtinės priglaustas vaikas ir į mane ištiesta ranka.

— Sustok, neskubėk, aš tau turiu kažką svarbaus pasakyti, — taip kuždėjo jos lūpos.

Tik daug vėliau, praėjus dviem mėnesiams, aš prisiminiau tą įvykį.

Baigiantis atostogoms, aš sužinojau, kad galėsiu dirbti laive, kuris užsuks į Karaliaučius, Rostoką, Boulogne. Pamatyti Prancūziją — tai nuostabu! Dar niekam iš mano draugų neteko matyti tos šalies. O gal pamatysiu ir Paryžių? Tai visiems bus pavydas!

Prieš išplaukiant laivui, įprasta ir nuobodi instrukcija: kiek ir ko galima pirkti, ko negalima, gink, Dieve, neimti iš įtartinų žmonių žurnalų, knygų, būti tarybinio jūreivio pavyzdžiu ir t.t.

Vėlu. Lyja. Beveik niekas nepalydi laivo. Kodėl taip yra? Gal tas sunkus išsiskyrimas. Nors, žinoma, pasitikti laivus daug smagiau. Atsisveikinimo sirenos, ir mes išplaukiame. Nors kitą dieną jau būsimė Karaliaučiuje, bet vis tiek savotiškas jausmas — paliekame savo uostą.

Naktį budžiu radijo kabinete. Akys merkiiasi. Vis nuo tų išleistuvių. Ir laikas taip lėtai slenka. Anksti rytą įplaukiame į Karaliaučiaus kanalą. Tik siauras sausumos ruožas skiria Baltijos jūrą nuo kanalo. Dešinėje kanalo pusėje surikiuoti kariniai laivai, — bazės. Su prileista vėliava plaukiame kaip per karinį parądą. Galvoji, kam tiek daug laivų, žmonių, ir viskas be reikalo. Na, bet aš užmiršau: o kas tave ir juos saugos?!

Karaliaučiaus uoste dar daug pastatų nuo vokiečių laikų, ir uostas didelis. Tik jeigu mūsų žvejų uostą saugoją civiliniai ir aukštos tvoros, tai čia jau milicija, — nebandyk juokauti.

Laisvu laiku nuvažiuoju į Zelenogradską (Krantą) aplankyti draugo. Labai gražus kurortas. Tik draugo močiutė skudžiiasi — toli reikia važiuoti į bažnyčią

Kodėl? — klausiu. — Argi Karaliaučiuje nėra bažnyčios?

— Ne, sūneli, tenka važiuoti į Klaipėdą, ir tai tik per dideles šventes išsiruošiu.

Vėl jūroje. Aplinkui įvairiaspalvės jachtos, motorinės valty. Žiūrėk, vokiečiams, lenkams leidžiama laisvai plaukioti jūroje, o kodėl mums ne? Bet ko tu paklausi: negi savo draugo, ar gal zampolito? Artėjame prie Vokietijos.

— Drauge zampolite, — sakau, — Rytų Vokietija tai beveik 16toji mūsų respublika, gal galime dviese išeiti į krantą?

— Tu, ką? Nežinai įstatymo? Jokių kalbų! Į miestą tik grupėmis, po penkis žmones. Grįžtant atgas, atsižymėti! — pabrėžia jis.

Mieste daug rusų karininkų, bet vis tiek jaučiamas užsienis. Bet nors vieną kartą pamačius Rostoką, jau nebesinori vėl grįžti į tą miestą. Ir ką ten veiksi, jeigu net alaus negali atsigerti? Aplaukėme per šventes, ir niekas negalėjo iškeisti tarybinės valiutos...

Greičiau, greičiau į Prancūziją! Kokie tie žmonės prancūzai? O jeigu firma suorganizuos ekskursiją į Paryžių? Kiek gausime valiutos? Štai, kiek tokių ir panašių klausimų.

O, toji Prancūzija!

Zampolitas dar kartą primena, kaip elgtis užsienio uostuose, ir pirmos grupės jau leidžiasi trapu į krantą. Čia prisimena pasakojamas juokas, kaip atpažinti rusų jūreivius. Girdi, — "Pažiūrėk, kur grupė žmonių neramiai dairosi, ir tu niekad neapsiriki".

— Dėl ko tu su portfelio? — klausia zampolitas jūreivį (net bloga darosi, kai išgirsti to žmogaus balsą).

— Dėl ko? Gal pirkstu alaus, vyno, juk nenešiu visa tai plikose rankose, — aiškinasi jūreivis. Mat, jūrininkai gauna po 14 frankų.

— Dėmesio! Visi, kurie pasiėmė tašes, portfelius, palikite tuos daiktus laive. O alų ir vyną galėsite išgerti Klaipėdoje, — įtariamai apžvelgdamas jūreivį, isako zampolitas.

Išeinu su grupe jūreivių. Aš paskirtas grupės vyresniu. Vyresnysis grupėje turi būti atsakingas už visą grupę žmonių ir, grįžtant į laivą, atžymėti žurnale, kad visur buvusi tvarka. Paprastai vyresniaisiais skiriami iš aukštesnio rango komandos arba partiniai. Mes greitai susidraugaujame vienas su kitu, atrodo, kad mūsų tarpe nėra "stukačių".

— Kaip tai? Uoste nėra nei tvorų, nei šunų, niekas

nesaugoja? — pastebi kažkas iš jūreivių.

— Nekreipk dėmesio. Čia "pūvantis kapitalizmas" — juokaujame mes. Karšta. Užename atsigerti.

— Jonai, aš nusipirkstu bonką vyno. Jūroje bus mano gimimo diena. Zampolitas nepastebės, kai įsinešiu į laivą, — sako man jūreivis.

— Ar tau galva susisuko nuo karščio? — vos galiu sulaikyti juoką. — Pirk nors visą laivą, negi aš tau galiu uždarausti! Nieko nemačiau.

Begrižtant į laivą, vaikinai už paskutinius pinigus perka pornografinius žurnalus ir slepia juos po marškiniais. Prie tiltelio, kur dieną naktį budi jūreivis, stovi zampolitas.

— Kaip pailsėjote? — klausia, o akys taip ir ieško, ar nenešame "bombos" į laivą.

— Viskas tvarkoje! — atsakome ir vengiame su juos ilgiau kalbėti.

Vakare kartu su antruoju kapitono padėjėju einame į užsieniečių laivus pasikeisti kino filmams. Žinoma, prieš tai pranešdami laivo vadovybei, nes po 8 val. vakaro niekam iš laivo negalima nusileisti į krantą. Užename pasuomius. Šie atspira, kad nieko negali mums padėti, nes jų reisai labai trumpi. Pakviečia į barą. Susipažįstu su suomių laivo radijo stoties viršininku. Jis prašosi į svečius, — nori pažiūrėti mūsų radijo aparatūros, kaip mes gyvename. Nelabai norėčiau jo kviešti, nes žinau, kad bus nemalonumų, bet nemandagu atsakyti. Taip ir atsitiko. Iš ryto mane jau kviečia į zampolito kajutę. "Tai velnias jau viską žino", galvoju eidamas, ką dabar jam primeluo-

ti. — Kaip tai galėjo atsitikti?.. — atrodo, jis net neberanda žodžių. Stoviu kaltai nuleidęs galvą. — Iš tavęs to nesitikiu, o aplamai, mes apie tai dar pasikalbėsime vėliau, dabar neturiu laiko, — grasina jis.

"Žinoma, kur tu turėsi laiko, kai tiek žmonių reikia išsaugoti", pagalvoju, prašydamas leidimo išeiti iš kajutės.

— Ir kad tai būtų paskutinis kartas! — girdžiu jau uždarydamas duris.

Dieną suomių laivas išplaukia. Mojuojame vieni kitiems rankomis... Ar susitiksime kada?..

Praeina dar dvi dienos. Vakaraš tie patys seni filmai, ir tik iš laivo borto gali pamatyti žiburių nušviestą miestą. Prie laivo prieina Vakarų Vokietijos jūreiviai. Kviečia pas save į svečius, išgerti, pasiklausti muzikos. Kaip nujausdamas, pasirodo zampolitas.

— Ir vėl kažką jau ruošiate? Kad niekas man ne nebandytų nusileisti nuo laivo! Tegul jie ateina dienos metu, aš jiems parodysiu vokiečių kalbą kiną, duosiu literatūros apie Tarybų Sąjungą.

Išverčiu zampolito žodžius vokiečiams. Tie juokiasi ir nueina.

Žinoma, slapta vakarais tik dviem valandom, kada laivo "dievas" zampolitas žiūrėdavo kino filmą, aplankome vokiečių laivą. Bet tai jau daug kuo rizikuoji. Vokiečiai dažnai atpaukdavo į Klaipėdą. Mums smagu būdavo išgirsti gerus atsiliepimus apie lietuvius, miestą, restoranus. Labai stebėdavosi, kad mes geriamė nepraskiestą degtinę, kartu keikdavome rusų valdžią.

Rytoj turime išplaukti į jūrą. O jeigu imti ir pasilikti Prancūzijoje? Gyventi laisvoje šalyje! Bet tai nebus tikra laisvė. Tu žinai, kas yra tavo tėvynė... Dar kartą perskaitau "TSRS jūros įstatų" knygos punktą — "bandanti pabėžti nuo laivo sulaikyti bet kokiū būdu..." O jeigu prancūzai gražins į laivą? Kas tada? Ne, tai nesąmonė. Kas manęs čia laukia, kam aš reikalingas?

Vienas mieste. Nepastebėjau, kaip atsiradau prie geležinkelio stoties.

— Kaip tu vienas mieste? Tu žinai, kas už tai tau bus? Net į krautuvę vienam negalima užėti. Kur tavo grupė?

Prieš mane išdygo grupė jūreivių su vyresniu, mano radijo stoties viršininku. Aš stengiuosi visai nesijaudinti, nors žinau, kad vienas neatsargus žodis — ir jis sušuks jūreiviams paimti mane už rankų ir nutempti į laivą.

— Grupė yra čia pat, gali nesirūpinti, — atsakau visai šaltai.

Išsiskiriame taikiai. Akimis dar kūrį laiką palydžiu tarybinius jūreivius ir einu į geležinkelio stotį. Jei dabar galėčiau sugrįžti į laivą... Tai mano paskutinis reisas. Draugams tik pasakyčiau: "Nepavydėkit man jūros!"

Stoties informatorius paskelbia: paskutinis traukinys į Paryžių 8 valadą ir 4 minutės!

Mano tėviškė — mėlyno Nemuno vingis... Tavyje gimiau, tavyje užaugau... Tavyje liko mano širdis...

Dar gali grįžti, dar nevēlu, — regis ataidi traukinio užesys besivejantis balsas.

Noriu užsidengti ausis, nieko negalvoti, ką aš darau. Nejaugi visiems laikams?...

— Tu laisvas, tu laisvas... — kartoja traukinio ratai. Mane pasitinka naktinis Paryžius.

1974 metų rugpiūčio 16 diena.

KNYGA YRA GERIAUSIAS ŽMOGAUS DRAUGAS, VERTINGIAUSIA DOVANA.
KELEIVY GALIMA GAUTI DAUG IDOMIŲ IR NAUJAUSIŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ.

DAR VIENOS MOTERS VERTINGA DOVANA

Knygų rinkoje pasirodė dar viena atsiminimų knyga —

Pėdos mirties zonoje.

Tai dabar Bostone gyvenančios **Elenos Juciūtės** sovietų katorgoje praleistų metų (1949-1956) prisiminimai. Kaina 10 dolerių.

Yra pasaulyje tik jaunystė, saulė ir namai.

V. Mačernis

UŽSAKYKITE TUOJ!

**TIKTAI PER
INTERTRADE
EXPRESS CORP.
GERIAUSIA DOVANA**

**I LIETUVĄ!
GERESNĖ NEGU IKI
ŠIOL**

**SPECIALIOS RUBLIŲ
CERTIFIKATAI**

**INTERTRADE
EXPRESS CORP. PIRMOJI JUMS TAI PASAKĖ, IR JUSŲ GIMINĖS TAI PATVIRTINO!**

Už juos jūsų giminės gali pirkti, ką tik nori, mokėdami tik mažą dalį tikrosios kainos. Tai yra tas pat, kaip turint 100 dol. krautuvelyje už tą sumą galima pirkti prekių \$ 200, \$300 ar net daugiau vertės.

**INRERTRADE
EXPRESS CORP. mums pasiūlymams veiktui įrodymus.**
Rublių sertifikatai gali būti iškeisti paprastais rubliais labai geru kursu **PILNA GARANTUOJAMA**

**LABAI GREITAS
PRISTATYMAS**

Certifikatai pristatomi jūsų giminė namus maždaug per 3 savaites. Už specialųjį rublį yra **Imama \$2.63.**

Jokių primokėjimų! Prašykite mūsų naujo iliustruoto katalogo

**UŽSAKYKITE DABAR
UŽSAKYKIT TIK PER**

**INTERTRADE
EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
Fifth Floor
New York, N.Y. 10010
Tel. 982-1530**

LABAI SVARBU!

AUTOMOBILIAI
Žemiausios kainos
Pilna garantija
Greičiausiai pristato

**ISSIRINKITE IŠ ŠIŲ
NAUJŲ MODELIIŲ**

ZHIGULI VAZ 2101
Kaina \$3,706.00

**NAUJAUSIAS
PAGERINTAS
EKSPORTO MODELIS
ZHIGULI VAZ 2103**
Kaina \$4,246.00

**ZHIGULI VAZ 2102
STATION WAGON**
Kaina \$4,082.00

Export model
MOSKVITCH 412 IE
Kaina \$3,756.00

MOSKVITCH 408 IE
Kaina \$3,454.00

**MOSKVITCH 426 IE
STATION WAGON**
Kaina \$3,919.00

**MOSKVITCH 427 IE
STATION WAGON**
Kaina \$4,205.00

ZAPOROZETS ZAZ968
Kaina \$2,368.00

Visos kainos JAV dol.

Prašykite mūsų specialaus biuletenio su automobilių nuotraukomis.

BUTAI

DEVĖTI DRABUŽIAI

Lanųtojas iš SSSR Mes turim šito biznio 26 metų patyrimą ir tūkstančius patenkintų užsakytojų.

Tas saldus žodis Laisvė

JONAS STANKEVIČIUS

KELEIVIO Skaitytojui

Mane dažnai klausdavo:

— Kaip tai įvyko, kaip tau pasisekė?

Aš atsakydavau labai trumpai:

— Atplaukėme į Prancūziją, ir viskas.

— Bet tu antras Kudirka...

— Tai netiesa. Aš nepadariau jokio žygdarbio.

— Bet tu išaugai tarybinėje santvarkoje, ir tu turėjai drąsos... Tu visai kitaip išauklėtas...

Man tą klausimą galėjo užduoti ir tuo atveju, jeigu būčiau buvęs sugražintas į TSRS. Ar aš galėčiau jiems tada pasakyti: "Aš nekenčiu jūsų tarybinės santvarkos, jūsų teroro režimo"? Dabar aš taip galiu pasakyti, bet tada — nežinau... Gal būt. Kodėl?

Ten gyvendamas, tu nežinai, kaip kada galėsi pasielgti, tu nieko negali suprasti, kur tiesa, o kur melas.

Gal ir mano pasirinkimas laisvės daug kam nesu- prantamas, kiti nežino, kodėl. Tad aš pabandžiau čia parašyti, kaip tai įvyko.

1974 m. rugpiūčio 1 d.

Kas iš mūsų nesvaigo nors viena koja atsistoti ant tų žemių arba nors viena akim pažvelgti į tą pasaulį, apgaubtą romantika, bet atskirtą neperžengiama siena! Gali valandų valandas klausytis "senų jūros vilkų", kurie

Pasikalbėjimas Maikio su Tėvu

SIMAS KUDIRKA JAV-BIŲ KALĖJIME

Batuno leidžiamas biuletenis rašo, kad Simas Kudirka, senatoriaus Williamso (dem. N.J.) lydimas, aplankė Trentono kalėjimą. Iš ten grįžęs, S. Kudirka pasakė, kad "mūro sienos ir plieninės užtvartos tos pačios, bet visa kita skirtinga".

"Man buvo užginta pasimatyti su žmona, nes aš atsisakiau lankyti politinio smegenų plovimo pamokas, kurios privalomos visiems kaliniams", sakė S. Kudirka.

Jis pastebėjęs, kad čia daug maisto kaliniai gražina nesuvalgę, o sovietiniai kaliniai kariauja dėl duono gabalo. Tenai dvasiškai ir fiziškai kalinių kankinimai yra kasdieninis reiškinys.

S. Kudirka stebėjosi, kad kaliniams leista vaikščioti iš kameros į kamera.

"Rusijoje", kalbėjęs Kudirka, "tave išleista iš kameros lydi sargai. Mane stebino, kad kaliniams leista turėti radijus ir televizijas savo kameroje. Tuo būdu jie nėra atskirti nuo pasaulio už kalėjimo sienų."

Nuostabu buvo S. Kudirkai ir tai, kad čia kaliniai gali atsisakyti dirbti ir kad jie turi toki dideli kiema naminiams. Rusijos kalėjimo kiemas — 35 kv. pėdų pločio.

LIETUVIŲ ŠVENTĖ NASHUA, N.H.

Šių metų vasario 16-ąją maža Našvės, N.H., lietuvių kolonija atšventė vasario 23 d. Vietinis Balfo skyrius su savo puikiais organizatoriais K. Grausliu ir V. Širvydu vėl parodė mažos lietuvių kolonijos galumą, visų bendradarbiavimą ir sveiką jėgų iškilimą.

Mišias su tai dienai priklausančiu pamokslu atlikė svečias prof. kun. Venckus iš Lovelio. Klebonas kun. Bacevičius prlebonas visas tos dienos rinkliavas lietuvių organizacijų šalpai.

Popiečio programa įžanginiu žodžiu pradėjo K. Grauslys. Sugiedojus abu himnus, programą vėli per-

ton, Mass., K. Bielevičius, Chicago, Ill., S. Tataiūnas, Hudson, Mass., O. Biveinis, Cambridge, Ont., J. Baltrus, Lewistowne, Maine, F. Kolit, Gull Lake, Saskach., J. Zukas, Richmond Hill, N.Y., J. Motuzas, Mexico, Maine, L. Grigelis, St. Leonard, Que., K. Galdikas, St. Catharines, Ont., L. Bacevičius, Hamilton, Ont., P. Pečkaitis, Worcester, Mass., A. Roman, Cambria Heights, N.Y., J. Balnionis, Chicago, Ill., J. Laugaly, Kitchiner, Ont., P. Jacobs, Laflache, Que., K. Kilikauskas, Los Angeles, Cal., A. Kėkštas, Omaha, Nebr., J. Vaišvilas, Tucson, Ariz., A. Tomaras, Hustler, Wisc., Z. Umaras, Detroit, Mich., K. Radzevičius, St. Hyacinthe, Que., S. Stravinskis, Montreal, Que., V. Baltakis, La Salle, Que., V. Gudgis, Mt. Johnson, N.Y., J. Novickienė, Dorchester, Mass., A. Stakeliūnas, Lowell, Mass., I. Yasiunskis, Thorby, Alberta.

Visiems aukotojams reikiame nuosirdžiausią padėką.

— Iki pasimatymo, tėve!

AUKOJO KELEIVIUI

Po \$2: A. Šulaitis, Cicero, Ill., V. Millen, Tasmanian, Australija, W. Shereika, Livingston, N.J., S. Shukys, Sioux Lokaus, Ont., O. Vizbaras, Montreal, Que., S. Grusauskas, New Britain, Ct., Alen's Stamps, Toronto, Ont., L. Lendraitis, So. Boston, Mass., K. Simanavičius, Dorchester, Mass., E. Norvilas, St. Petersburg, Fla.

Po \$1: S. Petrušis, Mil-

emė V. Širvydas. Jo samojus ir sugebėjimas rimtą temą perduoti klausytojams populiariais žodžiais visuomet ir visų mielai sutinkamas. Po latvių atstovės Ingridos Dzenis turiningo sveikinimo paskaitininkas Algis Budreckis lietuvių ir anglų kalbomis atpasakojo šio šimtmečio pradžios politinius sąjūdžius, privedusius prie Nepriklausomybės Akto pasirašymo 1918 metais. Girtina, kad paskaitininkas nevengė pakartotinai pavardėmis išvardinti aktą pasirašiusių. Tuo būdu klausytojams, kurių tarpe yra priaugusiųjų, Basa, navičiaus, Smetonos ir kitų nepriklausomybės pradininkų pavardės liks nepamiršamos.

Skingai papuoštoj salėj visus žavėjo turtingas Elenos Skarks gintarų rinkinys.

Muzikinę ir eilėraščių deklamavimo programą atliko Julija Grauslytė, talkininkaujant Budreckio, Kubiliaus ir Grauslių vaikams. Tokiose programose, neieškant profesionalumo, visuomet galima džiaugtis prieauglio parodytomis pastangomis ir atlikimo nuosirdumu.

Rengėjų darbas ir pastangos nesiribojo vien tik maža bažnyčios sale. New Hampshire gubernatorių Thomo, von vasario 16-tai išleido viešą proklamaciją. Nashua burmistras Sullivan 16-tąją naskelbė lietuvių diena. o Manchester Union Leader išsmausdino vedamąjį.

Lietuvos reikalai New Hampshire valstijoje neužmiršami našviečių lietuvių pastangomis.

K. Da.

JAUNUOLIŲ DĖMESIUI

Batunas pernai buvo pasakyres stipendiją norinčiam geriau susipažinti su Jungtinių Tautų veikla. Ta stipendija buvo paskirta Viktorui Nakui iš Detroito.

Tokią stipendiją Batunas skiria ir šiemet. Jos dydis — kambarys ir maistas Batuno patalpose, \$50 savaitėi gyvenimui ir iki \$200 vienkartinės kelionės išlaidoms į New Yorką ir atgal.

Jaunuoliai ir jaunuolės nuo 18 iki 25 metų amžiaus, studijavę bent vienerius metus universitete, raginami tuojau pat kreiptis į Batuno informacijų ir formų šiai stipendijai gauti šiuo adresu:

Batun, 2789 Schurz Ave., Bronx, N. Y. 10465.

Prasymai ir užpildytos formos turi būti Batuno gauti ne vėliau kaip balandžio 1 d. Kam paskirta stipendija, bus pranešta ne vėliau, kaip balandžio 25 d.

Visuomenė prašoma paremti šį Batuno užsimojimą pinigine auksa, siūlant kandidatų ir raginant jaunimą registruotis stipendijai gauti.

Ka tik gavome

Vyno stebuklas, Nykos Niliūno naujausias eilėraščių rinkinys. Išleido Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas, 76 psl., kietai įsišta, kaina \$5.00.

Lietuvis savo tautoje, valstybėje ir visuomenėje, parašė Stasys Barzdukas. Knyga reikalinga mokiniams, mokytojams ir tėvams, yra

JEIGU DAR NETURITE, TUOJAU ĮSIGYKITE!

Tai vienintelė lietuviška knyga, kurioje beveik 100 asmenų rašo apie vieną asmenį — didįjį poetą, dramaturgą, teatro ir mokslo ninką B a l i S r u o g a. Ji vadinasi —

BALYS SRUOGA MŪSŲ ATSIMINIMUOSE

Tai iki šiol mūsųose dar nebuvęs gražiausias paminklas mūsų talentingajam kūrėjui!

Knygoje yra daug iliustracijų, ji gražiai dailininko apipavidalinta, kietų viršelių, 552 psl. Kaina \$10. Labai tinka ir dovanoms. Ją galima gauti ir Keleivio administracijoje.

LIETUVIŲ PROGRAMOS KENTO UNIVERSITETE

Lietuvių Kolekcija ir Lietuvių Stipendijos Fondas auga. Kolekcijai pastaruoju metu K. Almenas iš College Park, Md., padovanojo keturias dešes periodikos, A. Kairys iš Chicago, Ill., ir V. Maciūnas iš Philadelphia, Pa., — knygų ir J. P. Palukaitis iš Lakewood, Ohio, — mikrofilmą (Dirva 1952-54, 1956-57).

Būtų gera, kad ir kiti padovanotų jiems nereikalingus leidinius. Juos reikia siųsti adresu: Lithuanian Collection, Kent State Library, Kent, Ohio 44242.

Lietuvių Stipendijos Fondui, be anksčiau minėtų, dar auksio vienas lietuvis patriotas, kuris prašė tuo tarpu pavardės neskelbti, \$1,000, Joseph Stulga iš Chicago, Ill., — \$25 ir Theodore Jenkins iš Akrono — \$10.

Ankstesniame pranešime minėtas Lietuvių Stipendijos Fondo Komitetas jau sudarytas. Jo garbės pirmininkas sutiko būti Lietuvos generolė Chicagoje Juzė Daužvardienė. Komiteto pirm. yra dr. Ant. Klimas iš Rochesterio univ., vicepirm. — dr. Rimvydas Šilbajoris iš Ohio univ., izd. — dr. John F. Cadzow; nariai — prel. Jonas Balkūnas, dr. Kestutis Keblys iš Detroito, dr. Antanas Musteikis iš D'Youville koleg., dr. Algis Norvilas iš St. Xavier koleg., km. Kazimieras Pugevičius iš Lithuanian - American Catholic Services, dr. Julius Slavėnas iš State Univ. kolegijos New Yorke, dr. Jokūbas J. Stukas iš Seton Hall univ.

Tautinių šokių sambūris Grandinėle balandžio 26 d. Kento universitete duos koncertą, kurio pajamos skiriamos Lietuvių Stipendijos Fondui. A. ir L. Sačiai jau daug metų dirba mūsų kultūros ugdymo darbe ir dabar entuziastiškai ruošia ir šia programą. Tikim, kad publika užpildys tūkstančio vietų auditoriją.

Visuomenė yra prašoma nuo mokesčių atskaitomom aukom paremti šį fondą. Jo adresas:

Lithuanian Fellowship Fund
Kent State Foundation,
Kent, Ohio 44242.

daug iliustracijų, kietų viršelių, 258 psl. Kaina \$6.

Steponas Kolupaila, parašė Jurgis Gimbutas ir Jonas V. Danys, 464 psl., įri-

Teisės patarimai

Advokatė dr. M. Šveikauskienė sutiko atsakyti į Keleivio skaitytojų klausimus teisės reikalais. Tie klausimai turi būti bendro informacinio pobūdžio. Klausimus ir atsakymus spausdinsime šiame skyriuje. Laiške reikia pažymėti, kad esate Keleivio skaitytojas.

Klausimus prašome siųsti tiesiog šio adresu:

Dr. M. Šveikauskas, Attorney at Law,
Boston Five Building
1895 Centre Street
W. Roxbury, Mass. 02132

Klausimas

Mūsų 17 metų sūnus nutarė pirkti automobilį. Mūsų su vyru buvome labai nusistatę prieš tokį sumanymą, bet jis nedavė ramybės, kol sutikome. Tačiau pasakė, kad duosime jam 400 dolerių, bet daugiau ne cento. Pats turės automobilį apdrausti ir visas išlaidas susimokėti. Jis, žinoma, su viskuo sutiko, kad tik tą automobilį gautų.

Jis turėjo porą dolerių santaupų. Jis paprašė mane nueiti su juo pas pardavėją.

MARKSAS IR RELIGIJA

"Religija — žmonijos nuodai" — tai mėgstamiausia ateistinė frazė, pasigauta iš Markso raštų. Kartais dar sakoma, kad religija yra žmonijos opiumas, bet vis tiek turima galvoje nuodai.

Markso raštus gerai išstudijavęs E. Foxall rašo, kad toji frazė, paimta iš ilgesnio teksto, yra klaidinanti. Karolis Marksas šitaip rašė:

"Religija yra prispaustųjų būtybių šauksmas; ji yra besirdžio pasaulio širdis, siela bedvasėje aplinkoje. Religija yra žmonių opiumas" (raminantys vaistai).

Tai nesanti panieka religijai, bet pareiškimas užuojautos milijonams vargšų žmonių, kenčiančių vadina moje krikščioniškoje demokracijoje.

Br. Lietuvis

TĖVYNĖS SARGAS

Politikos ir socialinių mokslų žurnalas Tėvynės Sargas po ilgesnės pertraukos vėl pasiekė skaitytojus. Šis žurnalo numeris yra skirtas prel. M. Krupavičiui prisiminti.

Svarbesnieji straipsniai: V. Bagdanavičiaus, P. Maldeiko, Pr. Naujokačio, J. Matulionio, kun. M. Krupavičiaus, dr. K. Griniaus ir prof. J. Aleksos memorandumas nacių generaliniam komisarui Kaune, dr. V. Kudirkos originalus straipsnis iš 1894 m. Varpo apie Kražių skerdynes, plati visuomeninio veikimo ir aktualių įvykių apžvalga, paminėtos eilės lietuvių veikėjų sukakę ir prisimenami mirusieji.

Žurnala leidžia Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungą, redaktorius — dr. Donas Jasaitis (220 N. 7th Avenue, Mt. Vernon, N. Y. 10550), administratorius — Antanas Razaitis (1932 Beach Channel Dr., Apt. 1A, Far Rockaway, N.Y. 11691).

Kaina \$12.

Sventaragis, II tomas, ro. manas, parašė Vytautas Alantais, 613 psl., minkšti viršeliai, kaina \$8.00.

pas kurį matęs neblogą automobilį už 750 dolerių. Nenorėjau eiti, bet nuėjau. Pardavėjas užtikrino, kad automobilis puikiai važiuoja, beveik kaip naujas, kad jis yra puikiausiai stovįje.

Atnešė sutartį ir prašė mane pasirašyti, bet aš, savo vyro įspėta, visai atsisakiau ir nepasirašiau. Taigi susitarimas buvo parašytas šausaus vardu, jis ir pasirašė.

Keletą dienų sūnus buvo laimingiausias žmogus pasaulyje. Jis užsimokėjo ir draudimą: aš nebuvau su juo nuėjusi pas draudimo agentą.

Maždaug po savaitės prasidėjo vargai. Tai tą reikia taisyti, tai kitą ką reikia pirkti. Sūnus stengėsi kiek galėdamas nusipirkti dalių ir pats taisyti, bet vis kas nors sugenda. Galų gale pasirodė, kad ir stabdžiai, ir transmisija, ir vairavimo aparatas yra netvarkoje.

sūnus nuvažiavo pas pardavėją. Tas vieną kitą dalyką paknibinėjo, bet nieko nepataisė. Mūsų geras pažįstamas, kuris turi savo garažą, įspėjo, kad tuo automobiliumi važiuoti yra pavojinga. Vaikas nežino, ką daryti. Tėvas nuėjo su juo pas pardavėją. Tas vis žada pataisyti, bet nepataisė. Paimti automobilį atgal nesutinka. Sako, nors jis ir mažametis, bet nebuvo vienas, nes motina buvo kartu.

Prašome mums patarti, kas daryti? Ar mes turime išeitį, ar ne? Rodos, dėl tiek pinigų vargu ar verta pas advokatą eiti. Tur būt, ir jam reikėtų sumokėti daugiau, negu automobilis vertas, o gal nieko iš to ir neišeis?

Skaitytojai

Vakarinėje Mass. daly.

Atsakymas

Jei vaikas pasirašė sutartį, — jis, o ne Tamsta, yra pirkėjas. Įstatymai apsaugoja mažamečius pirkėjus ir pardavėjus. (Tamp kitko, dabar mažametystės amžius yra sumažintas nuo 21 metų iki 18 metų).

Nors Tamsta ir buvai su vaiku nuėjusi, faktas yra tas, kad vaikas buvo automobilio "pirkėjas", o ne Tamsta. Jis turi teisę grąžinti automobilį ir išpardavę išreikalauti užmokėtus pinigus.

Patariu nueiti pas vietinį advokatą. Greičiausiai nereikės teisman kreiptis. Advokatas parašys pardavėjui laišką šiuo reikalu. Pardavėjas atsisakys savo advokato, kuris jam paaiškins įstatymą mažamečių reikalui. Tuo, manau, visas šis nemalonus reikalas pasibaigs. Jei nebus reikalo eiti į teismą, o aš manau, kad šis reikalas bus sutvarkytas be teismo, advokato atlyginimas bus nedidelis.

Vietinės žinios

Aiskėja suakutuvinio banketo programa

Iš Keleivio 70 metų sukakties komiteto, kuriam vadovauja rašytojas Stasys Santvaras, patyrėme, kad balandžio 27 d. bankete kalbės prof. dr. Pranas Šveikauskas, dainuos solistė Birutė Alekšaitė, kuriai akompanuos dr. Vytenis Vasyliūnas, ir komp. Julius Gaidelis vadovaujamas Vyry sekstetas.

Mus saugos 262 policininkai

Kovo 6 d. mirė adv. Jonas Ywoškus, palikęs liudinčius žmoną Aldoną Šilalytę - Ywoškiene, sūnus Antaną ir Joną ir dukterį Geraldina Polimeno. Velionis kovo 8 d. palaidotas iš Juozapo Caspero šermeninės Naujosios Kalvarijos kapinėse.

Amerikos lietuvių istorija angliškai

Lietuvių Enciklopedijos leidykla leidžia dr. Antano Kučo Amerikos lietuvių istoriją anglų kalba — Lithuanians in America.

Knyga bus 320 psl., iliustruota.

I. Kubiliūnienės sukaktis

Bostone gyvenančiai Irenai Kubiliūnienei vasario 23 d. sukako 80 metų.

Sveikiname ją, linkėdami dar daug ramių metų.

Mirė adv. J. Ywoškus

Mažoro potvarkiu dabar Bostono gatvėse vaikščios ar važinės 262 policininkai. Iki šiol jų buvo 179. Tie skaičiai yra vidurkis. Iš tikrųjų vienomis valandomis policininkų gatvėse bus daugiau, kitomis mažiau.

Ruošias Amerikos sukaktį

JAV 200 metų sukakties minėjime ruošiasi dalyvauti ir Bostono lietuviai. Kovo 6 d. buvo draugijų atstovų pasitarimas, kuriame Aleksandra Moriarty ir Irena Veitienė painformavo apie užmegztus ryšius su Bostono majoro įstaigos skyriumi, kuris rūpinasi šios sukakties minėjimu.

Kovo 13 d. numatomas susirinkimas, kurį kviečia minėtas majoro skyrius. Jame dalyvaus estų, latvių ir lietuvių atstovai. Tame susirinkime bus išsiaiškinta, kokiomis sąlygomis galima minėjimo programoje dalyvauti ir pabaltiečiams. Tai išsiaiškins, bus suauktas gausnis susirinkimas, kuriame bus išrinktas komitetas tuo minėjimu rūpintis.

Pabaltiečiams pasirodyti yra skirtas rugsėjo mėnuo.

Papildomas sąrašas

Praeitame numery paskelbtas Bostono inžinierių aukų sąrašas papildomas E. Manomaičio \$10 auka Altai.

Bus gražus lietuvių stalas

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Bostono skyriaus pirmininkė Aleksandra Moriarty rūpinasi, kad Tarpautinio Instituto kovo 22 d. baliuje, į kurį sueis keli tūkstančiai įvairių tautų žmonių, lietuvių stalas būtų

kuo gražiausias ir geriausias.

GRAŽUS ATVIRUKAI

Turime ribotą kiekį dail. Vytauto Igno pieštų atvirukų. Jų komplektas (12 keturių rūšių su vokais) — \$3.50. Labai tinka ir kalėdiniam sveikinimam.

SOUTH BOSTON LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBE

šeštadieniais ir sekmadieniais veikia

LIETUVIŠKA UŽKANDINĖ

NUO 3 VAL. POPIET. IKI 10 VAL. VAKARO

- SKANI LIETUVIŠKA PICA
- VOKISKAS ALUS
- JAUKIAI IDEKORUOTOS NAUJOS PATALPOS
- LIETUVIŠKAS MALONUS PATARNAVIMAS
- TRIJŲ GENERACIJŲ LIETUVIŠKA MUZIKA

šeštadieniais ir sekmadieniais
NUO 12:00 VAL. IKI 3:30 VAL.

LIETUVIŠKI PIETŲS

(Balandėliai, kugelis, dešros, kopūstai ir kt.)

Atsilaukykite ir būsite maloniai nustebinti!

S.B.L.P. DRAUGIJOS VADOVYBĖ

IEŠKODAMI DOVANŲ SAVO ARTIMIESIEMS, ATSIMINKITE KELEIVĮ. JO METINĖ PRENUMERATA BUS GERIAUSIA DOVANA.

Gana

nereikalingai eikvoti kuriai alyvą

1975

Alyva kūrenamos šilto oro krosnys

Rytdienos įrengimas

Namams šildyti geriausias pasirinkimas

Pilnas įrengimas, įskaitant alyvos burnerį, pūtinę, oro filtrą, termostatą, kontrolę ir dar kelis jungtį rūši su vamzdžiais. 10 metų garantija.

\$695.

Paskutinė modernaus alyvos šildymo naujiena

FORTUNA FUEL Co.

Alyvos šildymo specialistai

470 Adams Street, Quincy, Mass.

Alyvos burnerių aptarnavimas išlaidos 21 val. per dieną

Skambinti — Boston: 436-1204, So. Shore: 773-4949

Trans-Atlantic Travel Service

Naudokitės mūsų rūpestingu patarnavimu visur ir visais kelionių reikalais, keliaudami grupiniai ar pavieniui!

Norintiems atsikviesti gimines iš Lietuvos sutvarkome reikalaujamus iškviatimo dokumentus.

Taip pat rengiame eilę EKSKURSIJŲ Į LIETUVĄ, kurių sekanti

išvyksta BALANDŽIO 25 d. ir grįžta GEGUŽĖS 3 d.

Iš BOSTONO ir NEW YORKO kaina

tik 739 doleriai

Šiai grupei DALYVIŲ SKAICIUS RIBOTAS,

NESIVELUOKITE!

Vasaros ekskursijos į Lietuvą prasideda GEGUŽĖS mėnesį.

Registracijos priimame dabar.

Siunčiant SIUNTINIUS į Lietuvą ar perkant prekes tiems siuntiniams, sąžiningiausiai patarnauja

Globe Parcel Service, Inc.

RUBLIŲ CERTIFIKATUS, AUTOMOBILIUS, MOTO-CIKLUS savo giminėms užsakykite tiksliai per

Trans-Atlantic Trading Co

(Podarogifts, Inc., skyrius Bostone)

Darbo valandos kasdien: 9—5
šeštadieniais 9—12

393 West Broadway, P.O.B. 116
So. Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Visų skyrių vedėja Aldona Adomonis

COSMOS PARCELS

EXPRESS CORP.

144 Milbury St.

WORCESTER, MASS.

Tel. SW 8-2368

yra vienintelė oficiali įstaiga Worcester, kuri siunčia siuntinius tiesiog iš Worcesterio į Lietuvą ir kitas Rusijos valdomas sritis. Čia kalbama lietuviškai, patarnaujama greitai ir sąžiningai. Siuntiniai uceina greitai ir tvarkingai.

Čia galima gauti įvairiausių importuotų ir vietinės gamybos medžiagų ir kitų daiktų, tinkamų Lietuvoje, labai žemomis kainomis.

Vedėja B. Sviklienė

Senas parvirsta ir negirtas.

Flood Square Hardware Co.

Savininkas N. J. ALBANA
628 EAST BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.
TELEFONAS AN 8-4148
Benjamin Moore Dažai
Popierios Siemonas
Stiklas Langams
Visokios reikmenys namams
Reikmenys plumbieriams
Visokios geležies daiktai

Telefonas: AN 8-2805

Dr. Jos. J. Donovan

Dr. J. Pašakarnio

IPEDINIS OPTOMETRISTAS

Valandos:
nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak.
Trečiadieniais neprimama
447 BROADWAY
South Boston, Mass.

Už nosies ne tik jaučius vedžioja.

Peter Maksvytis

Carpenter & Builder

49 Church Street
E. Milton, Mass.

Atlieku visus patalymų, remonto ir projektavimo darbus iš lauko ir viduje, gyvenamų namų ir biurių pastatų, pagal Jūsų reikavimus. Šaukite visados iki 9 valandų vakaro.

Telefonas: 698-8675

TEL. AN 8-2124

Dr. Amelia E. Rodd

(RUDOKIUTĖ)

OPTOMETRISTE

Valandos:
nuo 10 ryto iki 6 vakaro
Trečiadieniais — uždara
445 BROADWAY
SOUTH BOSTON, MASS.

Nerasi medžio be šakos, o E. KARDELIENĖS DAINŲ žmogaus — be ydos.

A. J. NAMAKSY Insurance

321 Country Club Rd.
Newton Centre, Mass. 02159
Tel. 332-2645

173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. 586-7209

Laisvės Varpas

LIETUVIŲ RADIO VALANDA

Sekmadieniais 11-12 val.

AM 1,430 KC iš WWEL

Vedėjas PETRAS VIŠCINIS

Knyga yra geriausias žmogaus draugas

The Apothecary

LIETUVIŠKA TIKRA VAISTINĖ

Parduodame tikrai vaistus, išpildome gydytojų receptus ir turime visus gatavus vaistus.

Jei reik vaistų — eikite į lietuvišką vaistinę.

Sav. Emanuel L. Rosengard, B. S., Reg. Pharm.

384 W. Broadway, tarp E ir F gatvių, SO. BOSTONE.

Telefonas AN 8-6020

Nuo 9 val. ryto iki 8 val. v., išskyrus šventadienius ir sekm.

South Boston Savings Bank

ALFRED W. ARCHIBALD, PREZIDENTAS
460 West Broadway, South Boston, Mass. 02127
Skambinkite 268-2500

SAVE AT A GREATER RATE

7.90% effective rate on 4-year term deposit certificates \$1000 minimum

7.08% effective rate on 2 1/2-year term deposit \$1000 minimum

6.81% effective rate on 1 1/2-year term deposit certificates \$1000 minimum

6.00% effective rate on 90-day notice \$500 minimum

5.47% effective rate on regular account

The Federal regulations affecting these new savings certificates allow premature withdrawals on savings certificate funds provided rate of interest on amount withdrawn is reduced to the passbook rate (5 1/4% a year) and 90 days interest is forfeited.

Bankas atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 9 val. ryto iki 3:30 val. po pietų.

BANKO SKYRIUS

740 Gallivan Boulevard

Dorchester, Mass. 02122

Skambinkite 825-9090

Jis atidarytas nuo pirmadienio iki penktadienio nuo 10:30 val. ryto iki 5:30 val. vakaro. ŠEŠTADIENIAIS — nuo 9 val. ryto iki 12 val. dienos.

Nuošimčiai priskaitomi nuo įdėjimo dienos kas mėnuo.

Pilnas draudimas

Bankas veikia jau 109-tuosius metus šio banko direktorių taryboje yra adv. J. Grigalus.

Reikale su tarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai

Turtas (Assets) yra virš \$274,000,000

M & T OIL CO., Inc.

641 E Broadway So. Boston, Mass. 02127

- ☐ Krosnies aptarnavimas
- ☐ Automatinis įpilimas
- ☐ Patogios mokėjimo sąlygos
- ☐ Pilnas šildymo įrengimas

Skambinkite

268-4662

ATLAS PARCELS CO.

82 Harrison Street,
Worcester, Mass. 01604

Tel. 798-3347

Tiesiai iš Worcesterio siunčiam įvairius siuntinius į Lietuvą ir kitus Rusijos valdomus plotus! Siuntiniai sudaromi iš vietinės gamybos medžiagų, apavų, maisto ir pramonės gaminių. Turime vietoje įvairių vietinės gamybos ir importuotų prekių iš kitų kraštų visai žemomis kainomis. Be to, siunčiame maistą, pinigus ir galite užsakyti jų gamybos prekes. Čia sumokėsite pinigus, o giminės ten vietoje galės pasirinkti užsakytas prekes.

Taipogi tarpininkaujame per tam tikras įstaigas atsikviesti gimines čia pas save į svečius ar nuolatiniam apsigyvenimui. Patarnavimas atliekamas greitai ir sąžiningai. Atsilankę įsitikinsite. Vedėjas A. Schyrinski

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

AND TRAVEL INFORMATION

ĮVAIRIAUSIAS DOVANAS IŠ BOSTONO Į LIETUVĄ ir kitus Rusijos okupuotus kraštus

Pristatymas greitas ir garantuotas

Prekės parduodamos nužemintomis kainomis. Galima užsisakyti rublių sertifikatus, automobilius, šaldytuvus ir pan.

Naujas vedėjas Atidaryta darbo dienomis nuo 9 val. ryto iki 5 val. vak. o šeštadieniais nuo 8 val. ryto iki 2 val. p.p. Kitomis valandomis pagal susitarimą telefonu.

389 W. Broadway
So. Boston, Mass. 02127
Tel. 268-0068